

Engel van Mesopotamië

Van Brenda Meuleman verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

Het verraad van Julia
Felle streken

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Brenda Meuleman

Engel van Mesopotamië

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 5007 8

© 2021 Brenda Meuleman

Omslagontwerp Studio Sander Patelski

Omslagillustratie © cropper.watch.aetnd.com (Gertrude Bell),

© Lebrecht Music & Arts/Alamy Stock Photo (stadsbeeld Bagdad ca. 1920),

© CollaborationJS/Trevillion Images (vliegtuig),

© picclick.co.uk (postzegels)

Foto auteur © Ruud Pos

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

*... at times they are good and quiet company, the dead;
they will not interrupt your musings,
but when they speak,
they will speak in a tongue all can understand.*

Gertrude Bell

I

12 juni 1878

‘Kom Michael,’ zei Helen tegen haar broertje, zodra ze alleen waren in de tuin. ‘Ik weet iets leuks.’

‘Wat voor leuks?’ vroeg hij.

De zon verlichtte zijn heldere ogen, waarmee hij vol vertrouwen naar zijn grote zus opkeek. Zo voelde zij zich ook. Groot. Met haar negen jaar was ze drie jaar ouder dan hij. Zij dicteerde het spel, zij bepaalde de grenzen.

‘Dat laat ik je zo zien. Maar we moeten opschieten, straks komen ze nog kijken wat we aan het doen zijn.’

In het kustgebied nabij Middlesbrough stond het landhuis, waar de zon die ochtend de gedekte tafel in de erker bescheen en schaduwen wierp over het servies, de glazen en de zilveren broodschaal. Het damasten tafellaken, met bloemen erop geborduurd door grootmoeder, was een cadeau geweest bij de geboorte van Michael. Helen had geholpen bij het tafeldekken en toegekeken hoe de meid cakes en broodjes bakte. Het hele huis geurde ernaar.

Er werd gezongen en Helen droeg aan haar jarige stiefmoeder een gedicht voor, waar ze erg haar best op had gedaan. Blijkbaar met succes, want het gezelschap applausseerde enthousiast, met kreten van

bijval. Félice stond op, de zwartkanten jurk om haar heen waaierend, en stak haar immer gehandschoende handen naar haar uit voor een vormelijke omhelzing. Helen wist niet waar ze haar armen moest houden – langs haar lichaam bleven ze – maar het gaf niet: over de schouder van Félice zag ze haar vader glunderen.

Na het gezamenlijke ontbijt, waar ook haar grootouders uit Newcastle bij waren, mochten Michael en zij buiten spelen. ‘Als jullie voorzichtig zijn’. De volwassenen dronken thee in de salon. Uitgelaten rende ze, haar hakken klakkend over de houten vloer van de gang. Achter zich hoorde ze de snelle voetstappen en het gehijg van haar broertje. Hij was snel, maar zij was sneller. Altijd. Hij volgde haar de deur uit, naar buiten.

Vandaag ging ze doen waar ze ’s avonds voor het slapengaan vaak aan dacht: op het dak klimmen. Ze rende verder de tuin in, Michael als een treinwagonnetje achter haar aan hobbelen. Voor het bijgebouw in de hoek van de tuin stopte ze. Het uiteinde van het dak was niet zo heel schuin, en breed genoeg om op te lopen.

‘Kijk,’ zei ze tegen Michael, terwijl ze omhoogwees. ‘Daar gaan wij op.’

Hij volgde de richting van haar vinger en nam de hoogte in zich op. ‘Mag dat wel van papa?’

‘Vandaag mag alles. Het is toch feest?’

Hij knikte aarzelend.

‘Ik help je wel. Daar heb je een regenpijp. Als je jezelf daaraan omhoogtrekt, dan kom ik direct achter je aan en houd ik je tegen, zodat je niet kun vallen. Goed? Kom op.’

Tijdens het klimmen sputterde Michael wat tegen en er ontsnapte hem een gil, omdat zijn voet weggleed. Gelukkig was ze sterk: ze maakte steeds één arm vrij om hem te ondersteunen.

Uiteindelijk stonden ze op het dak. Ze had nog nooit zo ver kunnen kijken. Met ingehouden adem nam ze de langgerekte tuin in zich op

met zijn vele schakeringen van groen en zijn kleurige accenten. Achter de tuin lagen de glooiende heuvels, eindigend in de ver weg gelegen, met mist omhulde kliffen, waaronder ze de zee wist.

‘Zie je dat, Michael, mooi hè?’

Hij knikte beduusd.

‘Nu gaan we een stukje lopen. Ik ga voor en dan doe jij precies wat ik doe. Goed?’

Weer knikte hij zwijgend.

Met één voet stapte ze in de smalle dakgoot aan de voorgevel. Voorzichtig begon ze te lopen op de rand, steun zoekend tegen de dakpannen van het schuine gedeelte. Daarna met de andere voet. Het ging net. Achter zich hoorde ze haar broertje haar volgen. Voorzichtig begon ze te lopen, steun zoekend tegen de dakpannen van het schuine gedeelte.

‘Als je je armen wijd uit elkaar houdt kun je beter je evenwicht bewaren,’ riep ze over haar schouder. ‘Kijk, zo.’ Ze spreidde haar armen en voelde zich een vogel.

Ze kon niet goed achter zich kijken, maar afgaand op de voorzichtige stappen, het lichte kraken van de dakgoot en de zachte protesten volgde hij haar.

‘We zijn al bijna op de helft,’ moedigde ze hem aan.

Ze voelde geen angst. Ze was los, vrij, iets beters dan dit kon er niet bestaan.

Er klonk een knappend geluid, alsof er iets losschoot. Zijn luide kreet ging dwars door haar heen en deed haar naar achteren grijpen. Ze raakte hem, keek om. Op één been balanceerde hij en wild grabbelend in de lucht hing hij voor even stil, een donker silhouet tegen het zonlicht. Seconden als minuten. Schreeuwde zij ook?

II

29 juni 1921

De stoomlocomotief komt langzaam en met krijgende remmen tot stilstand. Door het raampje van zijn coupé ziet hij hoe de wachtenden op het perron verdwijnen achter een dikke deken van rook en stoom. Hij wacht en laat Faisal, die met een afgemeten uitdrukking aanstalten maakt om zich naar de deur te begeven, voorgaan. Hun koffers zullen weldra door het personeel worden uitgeladen. Hij is blij dat hij zelf zo naar buiten mag, en niet alleen omdat het heet is in de trein.

Als de deur opengaat, vermengt de zweetlucht, die al die tijd in de trein hing, zich met de geur van rook. Langzaam begint hij passagiers te ontwaren op het perron. Er stappen er zoveel uit dat het binnen de kortste keren krioelt van de mensen. Overal wordt overlegd, gecommandeerd, geroepen en geschreeuwd, zowel door passagiers als door mannen in uniform, zowel in het Brits als in het Arabisch: een kakofonie van stemmen.

Uit de mist komt een ranke vrouw naar voren in een strak dichtgeknoopte lange jurk, met een hoed en een bos opgestoken, kennelijk nogal ontembaar rood haar: losse plukken vallen om een verhit maar vastberaden gezicht. Dit moet haar zijn, de vrouw van wie hij veel gelezen heeft en óver wie hij bijna net zoveel gelezen en gehoord heeft. Met kordate passen komt ze op hen af en ze blijft vlak voor de ingang

van het rijtuig stilstaan. Ze oogt breekbarder dan hij zich haar had voorgesteld en hoewel ze tegen de vijftig moet zijn, ziet ze er een stuk jonger uit.

‘Helen King?’

‘Zeker. Ik wil u graag verwelkomen.’ Ze houdt haar hoofd een beetje scheef. ‘Komt u nog naar buiten of blijft u daar staan?’

‘Right.’ Hij kijkt afwachtend naar Faisal. Die stapt als eerste uit en geeft haar een hand. Gespannen ziet hij toe hoe de ontmoeting tussen de twee verloopt. Zal Faisal zijn woede in de hand kunnen houden en niets laten blijken?

‘Welkom in uw toekomstig koninkrijk,’ zegt mevrouw King zacht in het Arabisch. Ze lacht hem ontwapenend toe.

Hij houdt zijn adem in.

Faisal, in zwarte mantel en met witte hoofddoek, neemt haar op. Helen kijkt onverstoorbaar terug. Uiteindelijk knikt hij. ‘Dag mevrouw, aangenaam.’

Adem uit.

‘En dan bent u Kinahan Cordwell,’ zegt ze, terwijl ook iets in háár houding zichtbaar ontspant. Ze neemt hem uitgebreid en zonder gêne van top tot teen op. ‘Ik geloof werkelijk dat u de grootste man bent die ik ooit heb gezien.’

Ondanks alles schiet hij in de lach. ‘De genen van mijn vader.’

‘Een grote man met een grote naam.’

‘U mag mij Ken noemen, dat doen er meer.’

‘Welkom in Bagdad, Ken.’ Voor het eerst kijkt ze hem recht aan. Alert en duidelijk niet snel onder de indruk. ‘Noem mij alsjeblieft ook bij mijn voornaam.’

Energiek richt ze zich weer op Faisal en begeleidt hem naar de uitgang van het station. Ken volgt de twee, tot er geroep tot hen doordringt. Van medestanders of tegenstanders? Bij de uitgang wordt gezwaaid met een vlag van de Arabische onafhankelijkheid en in

de nauwe, drukkend warme straten wordt Faisal toegejuicht door groepjes mensen die langs de kant staan. Gelukkig, misschien stemt dit onthaal hem weer mild. Het is niet vreselijk druk, maar het onthaal voelt als een warm welkom. Voor deze mensen blijft hij aanvoerder van de troepen die hen verlost hebben van de Turken.

Mannen en vrouwen in lange gewaden bevolken de straten. Her en der worden schapen voortgetrokken. Het scherpe geluid van hun gemekker komt boven het geroep uit en ook de geur van uitwerpselen is nauwelijks te negeren. Helen wijst op de uithangende vlaggen in deuropeningen en achter geopende luiken. Ze legt iets uit wat hij niet kan verstaan. Faisal luistert er ogenschijnlijk rustig naar. Ken blijft zijn reacties scherp in de gaten houden, hij is er nog niet gerust op, na wat er eerder is gebeurd in de trein.

Hij volgt hen op de voet. Even vraagt hij zich af of hij zijn positie als officieel adviseur en begeleider van Faisal, in dienst van de koloniale macht, het Verenigd Koninkrijk, moet opeisen tegenover deze vrouw die kennelijk gewend is de eerste viool te spelen. Maar nee, het is goed zo. Het bevalt hem wel om een keer niet degene te hoeven zijn die de weg wijst en het gesprek gaande houdt, en Helen is daar duidelijk bedreven in. Bovendien doet het hem goed om een deel van zijn zorgen en verantwoordelijkheden te kunnen delen. Hij heeft er meer dan genoeg.

Bij het oude regeringsgebouw, waar Faisal voorlopig zal verblijven met zijn gevolg, gaan ze naar binnen. Daar begroet Faisal zijn nieuwe stafleden, die keurig op een rij staan om hem te verwelkomen. Met ieder van hen knoopt hij een kort gesprek aan, informeert naar hun naam en functie. Helen slaat alles gade met een gevoel van verwondering, alsof ze nog steeds niet kan geloven dat het echt is.

Dan richt hij zich tot haar: ‘Zullen we ergens rustig gaan zitten? Bij voorkeur op de binnenplaats.’

Zijn stem klinkt wat moe, maar ze is blij dat hij toenadering zoekt.

Gedrieën laten ze zich escorteren naar het binnenplein en nemen plaats in de schaduw van twee diepgroene palmbomen. Kleurige kus-sens bieden comfort op de stenen banken. Zij, Helen, drinkt thee, Ken Cordwell en Faisal verkiezen water. Ze neemt haar hoed af en legt hem op haar schoot. Voor hen op tafel, op een bord, liggen dadel-dels. Het tafereel lijkt zo gewoon, maar het ontroert haar en ze moet een paar keer slikken.

‘Het is nauwelijks uit te drukken hoe gelukkig ik ben dat we zo ver zijn gekomen en dat u hier werkelijk bent. Het lijkt wel een droom,’ zegt ze uiteindelijk, terwijl ze het water voor Faisal in een glas schenkt.

‘Ook voor mij is het een voorrecht om straks het Irakese volk te die-nen,’ antwoordt Faisal in zangerig Arabisch. Nu ze zo dichtbij zit kan ze hem goed bekijken. Gestileerde baard en snor, lange smalle neus: een waardige uitstraling, al staat zijn gezicht wat strak. Zijn ogen worden overschaduwd door de geborduurde keffiyeh. ‘Het is een lange weg geweest voor iedereen,’ voegt hij eraan toe, terwijl hij haar be-leefd toeknikt.

Er valt een stilte, waarin op de achtergrond nog steeds geroep en gelach klinken in de straten van de stad. Een lange weg is het zeker geweest. Vorig jaar, toen de eerste bommen op de rebelse dorpen vielen, had ze het geloof in een oplossing bijna opgegeven.

Afgelopen februari was er een doorbraak, toen Winston Churchill, staatssecretaris van de Koloniën, een conferentie in Caïro belegde. Helen was er samen met Sir Percy Cox, de hoge commissaris, voor uitgenodigd. In het bijzijn van een jonge Britse medestander, T.E. Lawrence, die ze een paar keer eerder had ontmoet, werd Faisal voorgedragen als toekomstige koning van Irak.

Ze zag hem toen van een afstand, maar hij is zoals ze hem in ge-

dachten had. Zonder hem te kennen heeft ze zich een beeld van hem gevormd. Soldaat en staatsman ineen. Deze zelfde man stond tijdens de Arabische Opstand – in de laatste twee jaar van de Great War – aan het hoofd van een leger van tienduizend man om de Turken, die het land al eeuwen bezet hielden, te verdrijven, en was daarin succesvol. De daaropvolgende teleurstellingen heeft hij mede door schuld van de Britten te verwerken gekregen.

Met zijn manschappen vocht prins Faisal, zoon van Hoessein, de sjarief van Mekka en de koning van Hidjaz, voor onafhankelijkheid van de Arabieren. Na de oorlog werd hij door de Arabische instanties beloond met het koningschap van de nieuwe staat Syrië, voorheen een Ottomaanse provincie. Maar nog geen vijf maanden na zijn kroning werd hij vorig jaar door de Fransen afgezet en verdreven. Deze mislukking wordt hem nog altijd kwalijk genomen, zowel door de Arabieren als door zijn eigen familie. Ze weet niet of haar beoordelingsvermogen door deze kennis vertroebeld is, maar hij oogt werkelijk gespannen.

Dan pas realiseert ze zich dat de andere man met wie ze hier zit haar observeert. Hij kijkt niet weg als ze zijn blik vangt. Een knap gezicht. Ken Cordwell straalt vriendelijkheid uit, tegelijkertijd lijkt er iets van zorgelijkheid in zijn trekken door te schemeren.

‘Drink je niet liever ook een glas koud water, Helen? Het is zo warm en thee verhit nog meer. Je kunt vast wat koelte gebruiken in deze hitte, als ik zo vrij mag zijn,’ zegt Ken tegen haar, op tijd om de stilte en het wederzijdse staren niet ongemakkelijk of ongepast te laten zijn. Hij is op de Britse manier beleefd, wat haar aangenaam treft. Niet dat zij enig ongemak voelt.

‘Water? O nee, dat is voor dieren. *Horrendous*,’ antwoordt ze, waarop Faisal een verbaasde kreet slaakt.

‘Dat heeft met mij, met mijn gestel te maken,’ zegt ze snel. Het laatste wat ze wil is hem beledigen. ‘Jarenlange ervaring met water in

deze contreien heeft me geleerd om het niet ongekookt te drinken. Ik zal de details voor mezelf houden, maar als je er één keer zo ziek van bent geworden als ik, dan drink je thee, in de wetenschap dat het water gekookt is.'

Faisal grijnst even, voor het eerst sinds hun ontmoeting.

'Alleen is er soms geen keus,' zegt Ken.

'Helaas niet, Ken, helaas niet.' Ze haalt de theezeef uit haar kopje en legt hem op het lekbakje.

Faisal schraapt zijn keel en richt zich opnieuw tot haar. 'Het is mij bekend dat uw aandeel in de inspanningen om mij, met instemming van het Verenigd Koninkrijk, naar hier te halen groot is. Ik heb over u gehoord, niet alleen wat mij door mijn Britse vrienden is ingefluisterd, maar ook de verhalen die Arabieren uit de woestijn over u vertellen. Bij de vele stammen die Mesopotamië rijk is bent u beroemd, en u wordt door hen liefkozend *khatun* – koningin – genoemd. Het is mij een eer met u aan tafel te zitten.'

'Stop, alstublieft.' Ze heft haar hand. 'Het is mij een eer om ú hier te vergezellen. De offers die u gebracht hebt zijn talrijk, de successen met uw leger van grote historische waarde, uw afstamming is zoveel nobeler dan die van mij.'

'En ik ben blij en vereerd om hier met u beiden te zijn,' zegt Ken. 'We staan aan het begin van iets groots.' Hij wil duidelijk nog iets zeggen over dit moment, maar er schiet Helen iets te binnen en ze maakt gebruik van de korte stilte.

'Jullie hebben nog niets verteld over de reis van Mekka naar hier, en ik ben zo onbeleefd geweest daar niet naar te vragen.' Ze kijkt van de een naar de ander.

Het gezicht van Faisal betreft onmiddellijk.

'Laten we die reis zo snel mogelijk vergeten,' zegt Ken.

'Hoezo? Hebben jullie tegenslag gehad onderweg?'

'Konden we het maar zo noemen: tegenslag, oponthoud, dat is niet

zo erg. Maar...' Faisal valt stil en kijkt naar zijn handen.

Helen wil doorvragen, maar ze ziet Kens blik en schakelt snel over op een ander onderwerp. De blik van verstandhouding onthoudt ze. Ze hoopt Ken snel onder vier ogen te kunnen spreken. Een medestander, daar heeft ze lang op moeten wachten.

Even later geeft Faisal aan dat hij moe is en laat hij zich naar zijn kamers begeleiden. Zij en Ken blijven samen achter. Het vertrek van Faisal maakt de sfeer wat informeler.

'Dus je woont al een paar jaar hier in Bagdad, begrijp ik?' vraagt hij haar.

'Ja. Tegen het einde van de Great War kwam ik hier steeds vaker, en toen ik een vaste betrekking kreeg begon de zoektocht naar een woning. Ik heb een huis in verval gekocht, met veranda en ommuurde tuin, en die laten opknappen. Ik heb er geen spijt van gehad.'

'Je kent de stad vele malen beter dan ik; slechts een paar keer eerder ben ik hier geweest. Ik zou het op prijs stellen als je mij wilt vergezellen naar de Britse residentie. Als het goed is wacht daar een gemeubileerd appartement op mij.'

'De residentie ligt aan de oever van de Tigris, net als dit oude Ottomaanse gebouw, alleen een stuk verder. Als je geluk hebt, kijk je vanuit je appartement uit over het water. Ik zal een stuk met je meelopen, natuurlijk. Je zult ook wel moe zijn van de reis.' Ze staat op.

In de straten in het centrum van de stad is het nog altijd wat drukker dan normaal. Terwijl ze voetgangers passeren en af en toe achter elkaar moeten lopen, spreken ze over Faisal en de grote uitdaging voor hem om de bevolking van Irak achter zich te krijgen. Hoewel hij zich verzekerd mag weten van veel steun, zijn er nog steeds tegenstanders onder de hoofden van vooraanstaande families en hun aanhang.

'Onze moeilijkste taak moet nog komen,' zegt Ken. 'Het is zaak dat zo veel mogelijk invloedrijke lieden zich aan Faisals kant scharen. Wij

kunnen wel vinden dat hij de troon moet bestijgen, als zij iets anders willen staan we met lege handen.'

'Zeker, met lege handen en een groot probleem,' reageert ze. Hoewel Churchill zijn vertrouwen heeft uitgesproken, moet juist het volk achter Faisal staan. Zo niet, dan zijn alle inspanningen voor niets geweest en zal de chaos zich uitbreiden. 'Als we dit land aan de bevolking terug willen geven, dan zal er een man aan het hoofd moeten staan die diplomatiek en standvastig genoeg is om de boel bij elkaar te houden.'

'Faisal is die man,' zegt Ken vastberaden. 'Wij moeten hem daarin bijstaan.'

Helen kijkt weer uit voor iemand en stapt even van de smalle stoep de stoffige straat op, waar rijtuigen met paarden voorbijhobbelen, soms afgewisseld met luid ronkende automobielen.

Hij volgt haar.

'Ik heb al wat voorwerk gedaan,' roept ze achterom.

'Voorwerk?'

'Met sjeiks gesproken. Dat gaat goed, sommigen hebben hun steun toegezegd of hebben aangegeven welwillend tegenover hem te staan.'

'Dat is goed om te horen. Wat weet je van de *naqib*, de heilige Abdul Al-Gillani, gaat hij achter Faisal staan?' vraagt hij, als ze weer naast elkaar lopen. Langzaam wordt het rustiger.

'Ik denk het wel, hij heeft zich onlangs nog positief over hem uitgelaten toen ik hem thuis opzocht.'

'En ibn Saoed?'

'Hij kan een probleem worden, machtig als hij is. Die wahabieten kunnen het bloed van Faisal en zijn Hasjemitische familie wel drinken,' antwoordt ze met een zucht.

'En andersom,' zegt Ken.

Ze knikt instemmend. Ze heeft vaak genoeg te midden van stamleden verkeerd om te weten hoe diep de onderlinge haat tussen stam-

men kan zitten. Ibn Saoed is een van de machtigste sjeiks van Arabië, die als hoofd van de Anazeh-stam een groot deel van de uitgestrekte woestijn binnen het Arabische Schiereiland beheerst en dat steeds verder uitbreidt.

‘Hij is continu op oorlogspad; vooralsnog alleen buiten Irak, maar het baart me zorgen,’ zegt Ken ernstig.

‘Tot nu toe hebben we hem in het gareel kunnen houden,’ antwoordt ze. ‘Sir Percy Cox kent hem goed en doet zijn best om hem in te tomen.’ Vooral door hem veel geld te betalen, denkt ze erbij. Ze wachten even tot een automobiël voorbij is gereden en steken de straat over. ‘Maar genoeg over de situatie hier. Wat was er precies aan de hand tijdens de reis, waarover je kennelijk in zijn bijzijn niets wilde zeggen?’

Hij lijkt te wachten met antwoorden tot een groepje luidruchtige voetgangers voorbij is. ‘Ik wil Faisal dat negatieve voorval liefst doen vergeten. Hij moet positief blijven. Na het Syrische debacle leek hij bijna depressief te zijn geworden. Fijn dat je in de gaten had dat ik het er niet over wilde hebben.’

Hij kijkt even opzij. Zijn ogen zijn opvallend blauw. Daarna richt hij zijn blik weer peinzend vooruit.

‘Maar goed, de reis dus. Afgezien van het feit dat we eindeloos onderweg waren en het zo heet was in de trein dat ik vreesde dat de toekomstige koning en zijn gevolg het zouden afleggen zónder inmenging van een daartoe gesommeerde moordenaar, was de tussenstop in Basra de grootste kwelling. Daar stond een menigte gereed die duidelijk niet op de hand van Faisal was. Een uur lang is hij uitgejouwd. De sfeer was grimmig. Daarna vertrok de trein naar Bagdad, maar deze keer werden we begeleid door een door de Britse autoriteiten aangestelde hoge ambtenaar. Ik heb geen flauw idee waarom hij was uitgekozen voor deze taak, maar hij maakte van de gelegenheid gebruik om Faisal uit te leggen waarom niet hij de aangewezen

persoon zou zijn om Irak te leiden, maar ibn Saoed. Op het voorlaatste station stapte hij uit. Faisal heeft daarna geen woord meer met iemand gesproken. Woedend was hij toen we daarstraks aankwamen. Tot hij jou ontmoette.'

Met stijgende razernij heeft Helen naar hem geluisterd. Ze heeft de man die hij noemde verscheidene keren ontmoet en het is algemeen bekend dat hij niet achter Faisal staat. De normaal gesproken verstandige Cox dacht kennelijk dat hij wel tot inkeer zou komen, zodra hij oog in oog zou staan met de innemende Faisal. Wat een inschattingsfout.

'Hier is het laatste woord nog niet over gesproken. Wie denkt die man dat hij is? De ongerijmdheid! Als Faisal met de eerstvolgende trein was omgekeerd had ik het niet gek gevonden.'

'Laat maar, Helen. Hij is het heus bijna vergeten,' probeert Ken haar gerust te stellen. 'Bedenk dat hij wel wat tegenslag gewend is.'

'Maar mij laat dit niet zomaar los. Het is toch al moeilijk om hier iets voor elkaar te krijgen, met al die verschillende belanghebbenden, al die onderlinge geschillen tussen bevolkingsgroepen, en dan blijken degenen voor wie je echt moet oppassen uit je eigen gelederen te komen.'

'Ik weet hoe het gaat. Er zijn maar weinig mensen op wie je werkelijk kunt bouwen. Die moet je koesteren.'

'Je hebt gelijk. Gelukkig zijn er vandaag twee mannen de gelederen komen versterken.'

Ze zijn aangekomen bij het laatste kruispunt; het pand van de Britse residentie tekent zich af in de verte.

En dan staan ze tegenover elkaar.

'Zie ons staan,' zegt Ken. 'Twee Engelsen in Bagdad, allebei begaan met de toekomst van dit land.' Is hij geëmotioneerd? Zelf voelt ze zich ook aangedaan, vanwege de komst van die man van wie zoveel afhangt. Hij moet hier koning worden en het land op orde brengen; rust brengen tussen de volkeren.

‘Vandaag is een bijzondere dag,’ reageert ze bewogen. ‘Hopelijk volgen er meer.’

‘Een prettige avond, Helen. Bedankt voor alles,’ zegt hij.

‘Dag Ken, tot snel.’

Als ze een paar passen van hem verwijderd is kijkt ze om. De manier waarop hij zich voortbeweegt, zelfverzekerd maar net te traag, doet haar denken aan haar vader: lopen alsof je jezelf ervan wilt overtuigen dat niemand je iets kan maken.